

produxiſimus: quare ad illam operis noſtri partem vos, qui in huiusmodi rei inquisitione aliquantulum ſtrictiores eſſe vultis, referendos eſſe velim. Atque etiam de hoc eodem ſubiecto me in ſequentibus aliquantulum magis dilatatum DEO volente inuenietis. Hæc quæ de nubis generatione dicta ſunt, etiam de grandinis & niuis ortu dici poſſunt, vtpote quæ ambo meteora ex vapore calido & humido eformari ſinxere Philoſophi, nam cauſam congelationis grandinis & niuis faciunt frigus materiam vaporoſam circumſtans, & propter ſubiecti varietatem penetrans, & calore expulſo inſpiſſans, & quamuis apparentem videmus in cuiuslibet eorum forma differentiam, tamen eandem attribuunt vtrique, cum materiam tum formam ſeu qualitatem agentem: Quod igitur ad eiſdem materiæ ortum attinet, dicimus, eam eſſe eandem cum nube, & conſequenter habere originem, neque de terra nec de aqua, ſed eam ex aeris ventre, virtute & voluntate diuina parturiri affirmamus, quod venti ſeptentrionales, à ſpiritu diuino excitati, ſint cauſæ congelationis: nam, teſte Pſalmiſta, *DEVS edit niuem ſicut lanam, pruinam ſicut cinerem diſpergit, coram frigore eius quis conſiſtat?* Pſal. 147. 16. Et Iob dicit, *à ſtatu ſuo DEVS fortis edit glaciem, & latitudinem aquarum coarctat,* Iob. 37. 9. atq; ibi iterum inferitur, quod proueniat à vento Aquilonari. Sed de his alibi ſuo Loco.

Denique quod de materiali cometæ origine dictum eſt, hoc idem etiam dicendum eſt, de materia cuiuslibet ſimplicis meteori igniti, videlicet, quod ſecundum ipſius ſubſtantiam ex compreſſione partis igneæ ipſius aeris procreetur, & non ab exhalationibus à terra ſcaturientibus atque ſublimate: vti infra clarius.

CAP. IV.

Vbi admirabilis aeris natura & diſpoſitio luculenter pertractatur.

Sigitur à curioſis quærat, quæ nam ſit materialis meteororum, ſeu omnium, tam perfecte quam imperfecete miſtorum origo, ſeu cauſa ex ſimplicibus de ſimplicibus proxima? dicimus eam eſſe ipſius aeris ſubſtantiam à ſua ſimplicitate alteratam, quem ideo Anaximenes, idque haud improuide; omnium rerum cauſam audacter aſſeuerare non erubeſcebat: imo vero tam antiquum eſt aer principium, vt Anaximander non hæſitauerit ipſum; licet in hoc inconsiderate ſatis; pro Deo æſtimare. De huiusce igitur natura atque proprietate occulta hoc in loco tractare atque diſcurrere me cogit latiffima huiusce hiftoriæ noſtræ dimenſio, & abſtruſa eiſdem profunditas.

Quod igitur ad aeris eſſentiam atque conſiſtentiam attinet, ab Hebræis RVACH dicitur, quo nomine etiam ſpiritus ſeu ventus accipitur: Vnde etiam hæc tria diſcrepare ab inuicem minime videntur, reſpectu dictionis Ruach, ea in multis ſacrarum literarum locis denotantis: vtpote quæ omnia in eadem eſſentia conueniunt. Eſt ergo Ruach ſeu Aer, magnus ille ſpiritus vaſtam mundi cavitatem ſua mole occupans qui cælum & terram, ſuo amplexu comprehendit, omniaque implet quæ in mundo ſunt, quippe qui angelis, ſyderibus, hominibus brutis, plantis, terræ, aquæ, lapidibusque ineſt, omniaque permeatentia: Eſt autem in ſua ſubſtantia non duplex aut multiplex, ſed vniformis, non diuiſus, ſed ſpiritus vnicus, atque vna ſola perfecta vita & quaſi ſpiritus mundi: in eſſentia ſua exilis, tenuis, ſubtilis, inuiſibilis, incomprehenſibilis, impalpabilis, & ſpiritualis: atque in eſſentia ſua ſpiritus & animæ hominis haud inepte comparatur. Nam ſicut anima ſeu ſpiritus humanus (qui etiam ab aere deriuatur) eſt tabernaculum ſpiritus DEI, atque etiam aliorum ſpirituum DEI (vnde & *templum ſpiritus ſancti* dictatur à ſcriptis ſanctis) ita etiam Aer eſt habitatio ſpiritus DEI ſancti, atque etiam aliorum ſpirituum: Quodenim denſæ nubes ſint tugurium eius & quod ſuper ventorum alas vehatur, & quod ſpiritus ſeu Angeli eius ſint venti & miniſtri flammæ ardentes, ſparſim in Biblio ſacro docemur. Vnde liquet, quod principium huius mundi in aere habitet. Ab aere ergo, & per aerem omnes creaturæ viuunt, creſcunt atque mouentur, mediante verbo, quippe quæ ab aere primitus conſtituuntur, & aere complentur, qui in ſuo ſimili gaudet. Hinc ergo volunt in Philoſophia peritiores quod aer ſit ſpiritus incomprehenſibilis naturæ, & antiquiſſimum rerum fundamentum, quod vaſtam mundi vniuerſalis cavitatem occupat, reſque omnes quæ ſub cælo comprehenduntur perpetuo circulare obſeruat, eas viſitando, cultiuando, inſpirando, tranſmutando, ligando, in vigore retinendo, nutriendo & miraculoſe ſuſtinendo. Vnde Hebræi ipſum non numerauerunt in numero elementorum, ſed potius eum firmum ligamentum & rerum omnium ſuperiorum cum inferioribus nexum fecerunt. Atque ab his non longe diſtat Pythagoreorum opinio, qui exiſtimauerunt, aerem eſſe magnum quoddam organum ſeu instrumentum diuinum, quod perpetuo tam in terra quam in cælis reſonat, & retinet ſuperiora cum inferioribus in vnione & concordia. Atque etiam hæc eſt ratio, quod Ægyptii aerem ſinxerunt eſſe nuntium deorum: nam vt primum radios & ſpiracula corporum cæleſtium acceperit, illos communicat, more